

NOVA PRAVA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradšče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 2 din. na mesec. — Posamezna številka stane 50 para. — Insa. po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini.

Ljubljana, dne 26. januarja 1922.

S strahom gledamo v bodočnost. Ta teden so se cene živežnih potrebščinam zopet znatno zvišale in vse kaže, da bodo cene še nadalje rastle. Očividno dobro poučeni ljudje nam pravijo, da bo stala moka v dveh mesecih 35 kron kg. Naša valuta pada. Dan za dnevom čitamo v naših listih, da je Jugoslavija silno bogata država, toda kaj imamo mi od tega bogastva, ko si pa kmalu ne bomo mogli kupiti kosček kruha.

S povišanjem živežnih potrebščin bodo rastle cene tudi vsem drugim predmetom. Stvari pa, ki jih moramo nvažati, bodo zbog vedno hujšega padanja naše valute, za nas kmalu nedosegljive. Nahujše pa je, da ni pričakovati zboljšanja, vsaj v doglednem času ne.

Ko smo pred dvema leti opozarjali na naše žalostne politične razmere, ki morajo imeti s časom za posledico gospodarski polom, so se nam »pametni« demokrati smejali, brili so iz poštenosti morca in večkrat smo slišali iz demokratskih ust, Jugoslavija je tako bogata, da jo vsa korupcijska politika ne bo uničila. Preteklo je komaj dve leti in v tem kratkem času se je demokratski stranki posrečilo, da je pripeljala tako bogato Jugoslavijo na rob propada. Pred dvema leti so še brili morce, danes pa vidimo, kam so pripeljali demokrati državo. Nikdar ni bila izgovorjena večja laž, kakor ona o državotvornosti, ki so jo vrgli demokrati med nerazsodno ljudstvo. O državi so govorili, na svoje žepe so mislili. Najhujši naš sovražnik bi narodu in državi ne mogel toliko škoditi, kakor so škodili demokrati. Naj navedemo samo en slučaj o državotvornem delu naših demokratov. O priliki poloma velike

laške banke začetkom meseca januarja, je bil vprašan velik državotvorec in bogat demokrat, kaj on misli o polomu laške banke. — In kaj je odgovorila ta dika in ponos državotvornih demokratov. Samo, da bi lira ne padla, se je odrezal ta demokrat. Dvig naše valute tega državotvornika ni zanimal, nasprotno, dviga naše valute se je bal. Strašno pa se je bal, da bi lira ne padla. Tukaj imate, dragi somišljeniki, sliko, kako izgleda demokratska državotvornost v praksi. Ali ta človek s svojim mišljenjem v demokratski stranki ni osumljen; vsi bogataši, bankirji in verižniki so enakega mišljenja in ti so vsi demokrati. In mi se čudimo, da raste draginja, da pada naša valuta? Videli smo mišljenje demokratov in ti demokrati imajo vso moč v svojih rokah in kaj s to močjo delajo, to pa čutimo vsaki dan hujše na lastnem telesu, vsaki dan smo bolj lačni, vsaki dan bolj raztrgani in voditelji demokratov, bankirji in verižniki so vsaki dan bolj bogati, bolj ošabni in bolj debeli.

Radi osebnega dobička dvigajo draginjo, da postanejo sami bogati in močnejši, uničujejo našo valuto, vse pa delajo v imenu državotvornosti.

Ali je še kje kako ljudstvo na svetu, ki se pusti odirati od lenuhov in ničvrednežev? Mislimo, da ne. Ko bi bili kje drugje taki ljudje na krmilu, bi jih prepodil vsak drug narod črez noč. — Bogata Jugoslavija bo postala za nas res bogata, ko bode srečala naše ljudi pamet, ko bodo dali vodstvo države v roke ljudem katerim je res za državo in narod. Dokler se pa to ne zgodi, dotlej bomo imeli razmere, kakor jih imamo danes.

Nekaj besedi o internacionalizmu in narodnem socijalizmu.

(Nadaljevanje.)

Kapitalizem kot gospodarski sistem mora vsled vednega spajanja različnih gospodarstev v svetovno gospodarstvo biti veseljen. On išče svoje koristi, kjer jih najde in s pripomočki, ki so mu na razpolago. Povedali smo že, da smo bogata država, a kljub temu nimamo zadovoljivih gospodarskih razmer. Kot eminentno bogata država ne moremo rediti niti malenkostnega števila lastnega prebivalstva, da si mora isto v velikem številu iskati kruha izven države. Naše ozemlje je skoraj ravno tako veliko, kakor ozemlje Italije. Število našega prebivalstva pa je napram Italiji naravnost malenkostno. Jugoslavija šteje nad 13 milijonov prebivalcev, Italija 40 milijonov. Zdi se, da si mi z našim gospodarstvom ne znamo pomagati; drugače si ni mogoče misliti naše gospodarske mizerije, ki jo imamo kljub naravnemu bogastvu. — Naravno je, da raste z vedno večjim izjednačenjem gospodarstva zanimanje vsega človeštva, povzročeno ali po potrebi ali po dobičkaželjnosti za vsa naravna bogastva, bodisi kjer hoče. In tako je naravno, da bodo začeli dvigati naše bogastvo tisti, ki ga bodo znali dvigniti. Sistematično delajo že danes pri nas le tuji.

In tukaj se začenja naša ločitev od splošne socijalistične taktike in mora preiti v narodno taktiko. Tukaj pridemo v konflikt s takozvano mednarodnostjo in se moramo za nekaj časa ločiti od splošne socijalistične taktike.

Do dviga našega naravnega gospodarstva mora priti; potreba bo to zahtevala! Naša industrija je šele v povojih; toda na podlagi silnih naravnih

zalog sirovin v državi se bode razvijala najbrže precej hitro. Toda že danes, ko je naša industrija še v povojih, opazujemo nekaj, kar smatramo našemu gospodarskemu in socijalnemu razvoju v silno škodo. Mi opazujemo namreč, da se ustvarja naša industrija s tujo močjo, s tujimi ljudmi in s tujim denarjem. Industrija v večjem obsegu mora biti po zahtevi kapitalističnega družabnega reda zmožna vsake konkurence. Vsi predpogoji za uspešno konkurenco se dobijo lahko v državi, le eden najglavnejših ne. Nam manjka kvalificiranega delavstva, nam manjka delavstva za vodilna mesta, enostavno: našemu delavstvu preti ta nesreča, da se mu bodo zaprla vsa vrata za napredovanje in s tem seveda tudi zaprla vsaka možnost za socijalni in gospodarski napredek. In nazadnje mi nikdar ne bomo dosegli tiste stopnje napredka, ki je za vpeljavo socijalističnega družabnega reda neobhodno potreben, brez katerega, to lahko rečemo, je vsak socijalizem enostavno izključen. Varstvo našega delavstva, njegov dvig na ona višina, ki je za socijalizem potreben, je poklican naš narodni socijalizem. Narodnost ne smatramo kot šovinistično nacionalnost, temveč nam je ona gospodarski in socijalni pripomoček v dosego našega cilja.

Po naravi bogata, toda v vsakem drugem oziru zaostala država bode postala le predobor plen tujega kapitala. Naše poljedelstvo bode spravljali na viširo tujci, industrijo bodo imeli v rokah tujci. Zbog zaostalosti našega delavnega ljudstva bodo preplavili našo zemljo s tujimi delavnimi silami.

In naš delavec se nikdar več ne bode mogel dvigniti, ostal bo suženj tudi naprej. Že danes bi mogli navesti mi slučajev, ko je ne tuji, marveč domači kapital zahteval, da se morajo podeliti mesta tujcem. Umevno in iz kapitalističnega ožira celo potrebno. Produkti inozemske industrije si iščejo v naši državi odjemalcev. Za odjemalce pride v prvi vrsti v poštev cena, kakovost in izpeljava. Ker ima na pr. Nemčija visoko razvito delavstvo, je umevno, da bode ta kakovost in izpeljava njenih industrijskih produktov zadovoljili našega odjemalca. Z visoko razvitim delavstvom se pa da primeroma tudi cenejše proizvajati kakor z nekvalificiranim delavstvom. In posledica tega je, da bode našemu odjemalcu pogodu tudi cene. In on bode blago najbrž kupil.

Vse to mora upoštevati tudi naša

industrija. Ona mora konkurirati glede izdelave, kakovosti in cen. Ker pa rabi za to enake predpogoje, kakor jih ima tujina in ker teli predpogojev doma ne najde, si mora, ako hoče obstojati, naročiti enako dobro delavstvo iz tujine. S tem je začetek zapostavljanja našega delavnega človeka.

Vsaka izobrazba nekaj stane. Stala bo tudi naša. Izobrazbo našega delavstva bi moral plačati kapital. Toda ako so kapitalu na razpolago tuje moči, ne bode trosil, da bi izobraževal domače ljudi. In posledica bo, da bo import tujcev vedno večji, naše delavstvo pa se bode porabljal le za najnižja dela.

Naše gospodarske razmere, naš socijalni razvoj nas silita na pota, ki se ločijo od onih, ki imajo za naše razmere zavezane oči in ki gledajo naš svet z nemškimi očmi.

Poročila z dežele.

To so socijalni sodrugi.

Nehote sem prisostvoval neki obravnavi, na kateri so bili za priče sami »sodrugi«, ki so pričali proti bivšemu »sodruku« v korist — kapitalista. Odkrita povedano — sram me je bilo, sram, ker sem videl do kam sega sodrugarstvo. K temu poglavju o »sodrugarstvu« se še povrnem, ko bo stvar končana. Za danes naj vam zadostuje le delna slika svetskega sodrugarstva.

Dobrava pri Bledu.

Tu pri nas smo v vednih križih in težavah z našim ravnateljem Beckerjem. Odkar obstoja pri nas N. S. Z. ta mož nima miru, ker se zaletava v nas kolikor le more. V naši organizaciji vidi grozno krvoločno zver, ki bo požrla vse Nemce in nemškutarje, za to tak boj. Gospod Becker! Več pameti in lojalnosti, pa nič strahu. Pustite narodne delavce v miru, ne podtikajte jim neresničnostnih dejanj, manj razglasov in laži — pa bo mir. Če nas pa izzivate sevé ne moremo bit mirni. — Svaka sila do vremena!

Podružnica Narodno-socijalne zveze v Žirih

priredi 29. t. m. veselico s plesom v prostorih gostilne g. Gostiša v štari vasi. Ker je čisti dobiček namenjen bolnim članom, vdovam in sirotam, vabi odbor k mnogobrojni udeležbi.

Žiri.

Na Dobračevem se je vršila 6. t. m. veselica gasilnega društva, ki je bila nepričakovano dobro obiskana. Žirovčani so s tem pokazali, da dobro razumejo kako prepotrebna in koristna so gasilska društva.

Žiri.

Pri nas se je vršil začetkom meseca javen shod malih obrtnikov in to z ozirom na novi poslovni davek. — Shodu je predsedoval g. Cankar, ki je uvodoma podal sliko o bednem stanju našega malega obrtnika in odločno protestiral proti novemu poslovnemu davku in obliki, ki je sedaj v veljavi. — Gosp. Mohorič je še podrobneje orisal, kako pogubonosni je novi poslovni davek za male obrtnike. Po debatah je gosp. Mohorič predložil resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Tudi mi smo načelno proti takemu davku na malo obrt — davek naj se pobere pri velepodjetjih in veleindustrijalcih, posebno inozemskih. Našemu malemu obrtniku naj se skuša obstoj ublažiti.

Brezobzirno postopanje trboveljske prem. družbe napram delavstvu.

Dne 16. t. m. je zapadel pri nas velik sneg. Delavec, kateri je oddaljen

poldrugo uro od svojega dela, ni mogel ob 4. uri zjutraj gaziti 60 cm visok sneg ter je moral ostati doma. Ta nečloveška prem. družba, oziroma vodstvo družbe, pa je takoj naslednji dan delavca odpustila, ker vsled velike ovire ni mogel na delo. Svetujemo našim merodajnim faktorjem na vladi, da pokažejo takim brezvestnežem pot čez mejo, ako ne mislijo postopati z našim delavstvom kot gre. G. Laperniku pa v naznanje samo to, če se čuti državljana Jugoslavije, naj v prihodnje postopa z našim delavstvom objektivneje.

Zagorjan.

IZ Ptuja.

Mnogo nepotrebnega groženja je zagnal »Ptujski list« proti po dr. P. obtoženim tovarišem: Lenarčič, Mikoletič, dr. Jenko in Zelenko. Toda javna razprava, ki se je vršila 24. okt. 1921, ni prinesla niti pičice dokazov proti obtožencem, ki je pa bila preložena v svrhu zaslišanja nadaljnjih prič. Konečna razprava je bila razpisana za 31. jan. 1922 pri tukajšnjem kazenskem sodišču. Navzlic vsemu aparatu, ki ga je imel na razpolago tožitelj dr. Pirkmajer, je ta umaknil sedaj svojo obtožnico. Tudi tukaj ni nič pomagala njegova »železna pest«, kakor se je sam pustil pobahati v »Ptujskem listu«. Kako naj se to ujema z duševnim voditeljem ptujske »demokracije«? Tiszov, Štirkhov režim je bil odstranjen nasilnim potom.... Tu pa pride, tri leta po preobratu, vodja okr. glav. ter se baha s svojo krutostjo in to v demokratski državi.

Omenjamo le radi tega, ker zadnji »Ptujski list« zopet piše neresnico in tendenciozno zavija tako, kakor da bi bil kedo od naše krajevne organizacije kaznovan radi dr. P. Kaznovana sta bila dva kmeta od Št. Vidske okolice le radi tega, ker sta mu javno očitala njegovo normalno.... stanje. Sodnik pa ni dopustil doprinesiti dokazov. Šta hočeš? Železna pest! Gospod Zelenko je pa vložil priziv in je upravičeno pričakovati, da bo oproščen, ker on ni žalil nikogar, temveč je le bolj jedrnat odgovoril na obdolžitve in izzivanje od strani tožitelja samega. — Kdor išče čast pred sodnijo, ta ali je nima ali pa je ni vreden.

Ptuj.

»Ptujski list« daje neke nasvete NSS iz etičnega stališča. Revšče! Rado bi postalo vol. Kaj, ko bi mi enkrat prišli na dan — na vsa ta večna zbadanja — z imeni »imenitnih« rodbin največjih JDS, kjer so se vršile še v polpreteklem času reči, umazane vse drugače še kakor Pškova afeta. Udeleženi so bili sinovi in neki profesor, ki je dnev-

no zahajal k. dr. P. kot njegov najboljši prijatelj. Pometajte pred svojim pragom! Glede g. Peska izjavljamo, da smo šli v boj za njega, ker smo bili resnično prepričani, da je nedolžen. — Branili bi in bomo tudi vsakega drugega tovariša, dokler se ga po krivici in nepotrebno napada. To zahteva to-

variška dolžnost! Ker je pa JDS le radi političnega nasprotstva izvela na dan — po tolikih letih — to čisto nepotrebno afero, je izšla ravno radi tega sama najbolj oblatena. Toraj ravno iz etičnega stališča priporočamo »Ptujskemu listu« naj molči, da ne bo po nepotrebem zopet pohujšan in žrtev nedolžnih.

Socijalno gibanje.

Litija.

Zadnji čas taré naše predilniško delavstvo velika skrb in razburjenost. Vodstvo predilnice je začelo trumoma odpustiti delavstvo češ, da primanjkuje naročil in ni dela. Mi odločno protestiramo proti temu in zahtevamo od pristojne oblasti, naj prepreči takšno vodstvo. Zima je in beda je velika. Delavstvo trpi že itak — ne vrzite ga vsled zime na cesto! Delavcu — delo!

Sprememba zakona o začasnih pomoči vdovam in sirotam po naših padlih vojakih.

Z novim letom stopa v veljavo zakon o začasnih pomoči vdovam in sirotam po padlih naših vojakih, ki je po se-

danjih uredbah značilno spremenjen in izpopolnjen. Po tem zakonu bodo dobivali mnogi več kot dosedaj. Posebno regulirano je vprašanje dodatkov. Od sedaj nimajo pravice na posebne dodatke invalidi, kojih invalidnost ne presega 20, 30 ali 40 odstotkov delazmožnosti, kakor tudi ne vdove, ki so mlajše od 40 let, ter stariši padlih, ako so sposobni za delo. V bodoče se bo jemala v obzir ne samo deca, bratje in sestre padlih vojakov izpod 17 let, marveč tudi po končanem 17. letu, ako se še šolajo ali ako so stalno nesposobni služiti si sami svoj kruh. Novi zakon torej na eni strani odjemlje, da zamore na drugi strani potrebnejšim pravičnejše dodeljevati. Zadevne odredbe so že izdane vsem področjem finančne uprave.

Delavski krvوسي v Ljubljani.

Zopet se vračamo k temu žalostnemu poglavju. Na drugem mestu prinašamo odprto pismo bivših delavk tkalnice Josip Kunc et Co. V tem pismu je razkrinkana vsa gnijoba nemške kapitalistične družbe, ki vrže sredi zime par vestnih delavk na ulico, ker so se strokovno organizirale. In zakaj to? Mar je ni postave, ki bi ščitila ubogo delavsko paro pred takimi krvosesi? Izgleda da ne! Videli bomo stališče, ki ga zavzame obrtno nadzorništvo v tem

slučaju. Iz gotovega vira vemo, da ni strokovno tajništvo N. S. Z. prejelo še nikakega odgovora na dopis, ki ga je v tej stvari odposlalo. Apeliramo tudi na inspekcijo dela, da si pogleda nemško Kuncovo družbo od bližje. Vsaj oblast naj se ne boji enega nemškega kapitalista — pokažite, da ste ljudje! Ščitite narodnega delavca pred izkoriščevalci, posebno pred nemškimi.

K slučaju se še povrnemo.

Obrtnemu nadzorništvu v Ljubljani.

Ze skoro mesec dni bo odkar nas je velenemski kapitalist Josip Kunc, tkalnica, (v stari cukrarni) vrgel na cesto brez vsake odškodnine, le radi tega, ker smo se organizirale v Narodno-socijalno zvezo. Vršila se je na to pri gornjem naslovu obravnava med Kuncom in dozevnim našim zastopnikom, katerega pa nismo mi pooblastile do zastopa. In tu nam je bila storjena velika krivica. Milostno se nam je vrglo odškodnino petih dni, dočim nam že po zakonu pripada 14 dnevna odškodnina.

Narodno-socijalna zveza se je takoj zavzela za nas in zahtevala ponovno

odškodninsko obravnavo, pa menda brezuspešno. Oračamo se zatorej tem potom do naslova z nujno prošnjo naj nam pomaga in ne nemškemu velekapitalistu. Razpišite, prosimo, novo obravnavo in nam dajte kar nam gre.

Vodstvo narodno-socijalne zveze in naše poslance prosimo naj razkrinkajo take delavske krvose kot je Nemec Kunc in njegova družba.

V Ljubljani, 23. jan. 1922.

Marija Skubic, Berta Skubic, Stana Flander, Marija Žbona, Marija Pust, Hedvika Klešnik, Rozalija Jelnicar, Marjeta Simnovec in Marija Pavšič.

Krivi preroki ali S. S. D. U.

Krivi preroki so vstali in šli med narod — med delavstvo — iskati ovčic. Krivi preroki — sluge boga kapitala so na delu. Krivi preroki S. S. D.-Unijevci so šli med vas delavci in vas hočejo z lepimi besedami in z judeževimi groši pridobiti za — hlapce kapitalistov. Li boste res nasledili in sledili stopinjam izdajnikov delavstva? Ne! Krive preroke odslovite, če se med vami prikažejo. Povejte jim, da hočete biti svobodni narodni proletarci in ne sužnji kapitalistov. Povejte jim, da hlapčevali ne boste več. — Vi krivi preroki, pa nehaite z vašim pogubonosnim delom. Ali vas ni sram loviti na demo-

koritarske limanice poštenega delavca? Zupanc, kaj te še ni obilil čut sramu? In »komunist« Curhalek še ni našel lastne pameti? Krivi preroki dajte mir! Delavstvo je sito vaših komedij, naj je bo enkrat konec! S. S. D. U. izgini, ker žalostna bo tvoja usoda.

Tovariše svarimo pred agenti kapitalistične S. S. D. U., ki ponujajo v zadnjem času delavstvu tudi denarno pomoč, samo da je njihov. Prerokom kapitalistične S. S. D. U. pokažite pot in če ne gre z lepa — navrzite mu za plačilo par ocvirkov. Dol s kapitalistično bando! Dol z S. S. D. U.

Društvo stanovanjskih najemnikov za odpravo stanovanjske bede.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo je imelo dne 14. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma svoj pravi dobro obiskani I. občni zbor, na katerem se je sklenilo, da se odpošlje centralni vladi, predsedstvu skupščine, vsem parlamentarnim klubom in pokrajinski vladi naslednjo

resolucijo:

Dne 14. januarja 1922 v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani zborujoči občni zbor »Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo«

1. ugotavlja, da naše zakonodajstvo ni sledilo potrebam časa, ni upoštevalo naših predlogov glede odprave stanovanjske bede. Radi tega se beda ni omilila, marveč celo povečala tako, da propada narod gospodarsko, duševno, moralno in zdravstveno, ter postaja vedno nezadovoljnejši. Vsled stanovanjske bede trpi naša produktivnost, davčna moč, in ugled države v ino- in tuzemstvu;

2. smatra, da je čimprejšnja in zadovoljliva rešitev stanovanjskega vprašanja v eminentno državnem interesu.

Odstranitev stanovanjske bede, ki je posledica dolgotrajne vojne in kojoj je v prvi vrsti zakrivila naša osvoboditev (osnovanje novih uradov, šol in podjetij) se mora izvršiti s pomočjo občine in države s primernim stanovanjskim zakonom, kakor so ga sklenile vse kulturne države. Država, občina in večja podjetja morajo zidati stanovanjske hiše za svoje uslužbence;

3. protestira proti neprestanemu povišanju najemnin v prilog hišnim posestnikom, ki niso z relacijo 1 : 1 ničesar izgubili marveč prav mnogo pridobili na prirastku vrednosti hiš;

4. zahteva odmero hišnega davka po vrednosti stanovanja v mestih in na deželi, progresivno obdavčenje vojnih dobičkov, zapuščin, in davke na luksuzne predmete izdelane v tuzemstvu;

5. protestira proti sedanjemu davčnemu sistemu, ki obremenjuje nezasišano nižje sloje. Indirektni davki, takse, trošarine se povišujejo skoro vsak mesec, medtem, ko se direktni davki niso prav nič zvišali od kar obstoja država.

Na Češkem plača davčni zavezanec, če ima čistih dohodkov 7 milijonov, dohodnine 3.183.000 K, pri nas pa komaj 1.110.000 kron. Taksa na osebne avtomobile v znesku 1.200 D letno je na vsak način prenizka z ozirom na gospodarsko škodo brzovoznih avtomobilov glede večje izrabe cest z ozirom na zdravstveno škodo, ki jo povzroča narodu. Taksa na 1 liter petroleja v znesku 2 dinarjev je horendna v primeri z takso 6 dinarjev za 1 liter šampanjca itd.;

6. zahteva takojšnjo ureditev državne uprave, odstranitev državnih uslužbencev z vodilnih mest, za katere

nimajo kvalifikacije, ker škodujejo državi in državnemu ugledu v inozemstvu. Državno upravo je kar najbolje poenostaviti in odpraviti birokratizem, zmanjšati prezentni stalež vojske in število državnih uslužbencev. Z zmanjšanjem pa se naj prične od zgoraj na ta način, da se ob sedanjem finančnem položaju zmanjša nemudoma preveliko število ministrstev in ministrov na razpoložanju in se ne ustanavlja viceministrskih mest. Vse nepotrebne avtomobile je v državni, civilni in vojaški upravi prodati. Znižati je plače in dnevnice ministrom, predsedniku, podpredsedniku in tajnikom skupščine in našim misijam v inozemstvu. V skupščini je upostaviti štedilno komisijo, kakor jo imajo vse moderne države;

7. protestira proti nedelavnosti parlamenta in že 3 leta trajajočim strankarskim pogajanjem, obsoja neprestano borbo za dobro plačane ministrske stolčke, zahteva takojšen razpis novih volitev po sedanjem volilnem zakonu;

8. pozivlja vlado in vse politične stranke, da v interesu države stabilizirajo našo valuto. Da se prepreči valutna špekulacija naj vrši nakup in prodajo tujih valut samo Narodna banka. Inozemska plačilna sredstva se ne smejo v svrhu špekulacije niti pridobiti niti oddajati;

9. zahteva, kot zastopnik konzumentov sodelovanje pri vseh javno gospodarskih vprašanjih in pozivlja, da vlada vse potrebno ukrene, da prepreči, da banke in razni špekulantje kupičijo življenske potrebščine z namenom neopravičene dražitve živila račun konzumentov.

Delajmo!

Za božične praznike je poslal pravoslavni škof Ilarion svojo škofovsko božično spomenico — svojemu narodu pravoslavnemu, in iz te spomenice bomo ponatisnili nekaj, kar ne velja samo pravoslavnim bratom, marveč vsem Jugoslovanom: »Ne vidimo li, kako propadamo dnevno v večje zlo? In zakaj to. Nismo mar slobodni in ni nam morda dana moč, da se povzdignemo in ne da padamo? Zato propadamo, ker hitimo za zlom. Mar ne vidite, koliko njih teži za bogatstvom, koliko njih se bavi z veriženjem, s protipostavno trgovino in v veliki meri le v škodo države... In mar naj bo vedno tako? Naj mar res uničimo našo s krvjo zgrajeno Jugoslavijo le radi par

brezvestnežev? Li naj res uničimo naš močan narod z lenarjenjem in grabežljivostjo? Ne! Proč z bogatstvom, proč z veriženjem! Delajmo, delajmo in delajmo! Samo s poštenim delom bomo ovrgli strašno draginjo, le delo nas dvigne! Delu primaknimo še nekoliko potrpljenja, pa bo vse dobro in plodno. H koncu dostavlja še: »Ne pustimo se varati od krivih prerokov, ki nam obetajo zlato in gradove in vse to brez napora. To je vse laž in beganje ljudi. Brez dela ni življenja, brez trpljenja ne veselja.«

To so besede pravoslavnega škofa k božičnim praznikom. Tudi mi pravimo: delo, delo in zopet le delo nas reši — zato delajmo!

Kaj je Jugoslaviji najbolj potrebno?

Čenjenemu

Uredništvu »Nove Pravde«

Ljubljana.

»Jutro« priobčuje v svoji 19. številki odgovore na vprašanje: »Kaj je Jugoslaviji najbolj potrebno?«

Večina odgovorov se peča z ljubeznijo do bližnjega, do domovine in države. Drugi priporočajo pridnost, poštenost, treznost, nesebičnost i. t. d. Nadalje pravi: dobrih Jugoslovanov je treba Jugoslaviji — drugega nič. Dobro! A kako vzgojiti dobre Jugoslovane? Na to vprašanje bi bilo zopet dobro razpisati nagrade.

Jaz pa bom nekaj svojih misli napisal brez nagrade:

1. Predvsem je treba zadovoljiti malega človeka — najširše sloje. Zadovoljnost je predpogoj domovinske ljubezni. Da bodo pa zadovoljni, jim je treba olajšati njih bedo in pomanjkanje. To pa moreta storiti le narodna skupščina in vlada. A kako? Treba je znatno znižati cene kruha ozir. moki. To ni nemogoča stvar, kakor si marsikdo misli; samo dobre volje in zmisla, neizogibne potrebe od strani vlade je treba, pa bo šlo in sicer s tem, da se vsem gruntarjem, veleposesnikom, grajščakom, agom in begom potom zakona, naredbe ali rekvizicije odvzame gotovo množino krušnega zrna po zelo znižanih cenah za revno ljudstvo cele države.

Gospodje državniki, skrajni čas je že, da se to naredi, ker s tem boste re-

šili državo, sebe in milijone obupanih državljanov. Na mah bo izginil komunizem, kateri se na tihem množi; in protidržavni elementi ne bodo imeli več povoda v kalnem ribariti. Nasprotno pa se bo vzbudila ljubezen do domovine in države v preprostem in sedaj nezavednem ljudstvu.

2. Velika zapravljenost in potratnost se goji pri moderni modi, zlasti pri čevljih z visokimi petami. Tukaj se denar takorekoč stran meče. Zato naj se glede te vrste čevljev prepove prodajo, ali pa naj se jih visoko obdavi. (Op. ured. G. dopisnik hoče s tem očitno povdariti čezmerno potratnost dragocenega materiala in lahkomišelnostjo zapravljenosti.) Ravno tako naj se obdavi vse drugo luksuzno blago. Tako pridobljen denar naj se porabi za znižanje cen blaga revnemu ljudstvu.

3. Da se preprečijo vedni boji in krize pri vladi, naj bodo ministrski fotelji le častna mesta. Ministru - poslanca naj zastopujejo dijete. Prejemati dvojno plačo ni nikdo upravičen. Uradnikom prvih treh razredov naj se plače znižajo, a zboljšajo zadnjim trem.

4. Vojaštvo naj se zmanjša kar najbolj mogoče, če ne — bomo izkravali. Mala agrarna država ne more brez posledic vzdrževati 150.000 vojakov.

5. Vsem tistim, ki so ostali med vojno doma in grabili skupaj milijone, dočim so revni stanovni krvavili in umirali v strelskih jarkih, naj se za časa vojne pridobljeno premoženje zapleni. Pa tudi drugim bogatinom in samosta-

nom naj se odvzame delno premoženje. Na dan torej z oddajo premoženja!

To so le nekatere stvari, ki so zelo potrebne Jugoslaviji. Izvesti pa se bodo morale prej ali slej. Ako sedanja vlada nima volje in smisla za delo, jo treba odstraniti in postaviti boljšo!

O financi in valuti ne vem mnogo; vem samo to, da je naš denar malo vreden in da je to špekulantom, verižnikom, prekaptem in še marsikomu drugemu po godu, ker si kujejo na račun nižjih slojev kapital in obogate kar

čez noč — kar v normalnih časih ni bilo mogoče. Škoda ima le navadni delavec, ki mora delati le za petino predvojne plače. Zato se pa tudi nič resnega ne stori za izboljšanje naše valute. Dolgo pa tako ne bo šlo. Skoraj bi vam prerokoval, da se bo gordijski vozal presekala, katerega nočete ali ne morete odvezati — predno pa bo solnce zapustilo južno poluto.

*Dober gospodar — dobra uprava;
dobra uprava — vzorna država!*

Dragotin Kosem:

Mizerno bolniško zavarovanje delavstva.

Sedaj je ustanovila bolniška blagajna laboratorij za spolno bolne. Mogoče bo sedaj boljše v tem oziru: čudno se mi le zdi, da ni skušala za ta laboratorij pridobiti najboljših priznanih specialistov. Da bi specialist dr. V., ki je nastavljen v laboratoriju, ne bil na mestu, nikakor nočem trditi. So pa lahko slučajni bolniki, katerim on z manjšo prakso ne bo kos. Prišel se je slučaj, da je imenovan zdravnik zdravil bolnika več mesecev brez posebnega uspeha. Ko je pa slučaj bolnika zanesel v roke dr. D., ki je zavzel popolnoma drugo metodo zdravljenja je ozdravil v teku enega meseca. — Kakor sem že rekel, posamezni slučajji še ne zanikajo zmožnosti zdravnikov; jasno pa je, da se mora krasna misel laboratorija za spolno bolne izpopolniti in razširiti. Vode hudournika se ne da zastaviti z rjuho, bolj sigurno se jo zastavi z jezom. Laboratorij je na mestu, ni pa pravilno, da ga vodi en sam zdravnik. Da je število spolno bolnih ogromno, se ne da zanikati, in tako en sam zdravnik nikakor ne bo kos svoji nalogi; moral bo hočeš nočeš zdraviti površno. Tukaj se ne gre samo za bolnike, gre tudi za še zdravo ljudstvo, ki je po bolnikih v nevarnosti.

Oglejmo si še par slučajev. Nek uslužbenec Zvezne tiskarne je obolel za neko kožno boleznijo. Blagajnični zdravnik ne specialist ga je po preiskavi zagotavljal, da bolezen sploh ni vredna zdravljenja. Zginila bo po preteku par dni; da bo pa izgubila še hitrejšo, naj se napudra na mestih, kjer so bolezenski znaki. Nesrečnež se je napudral in čakal, kdaj bo minila bolezen. Bolezen pa le ni hotela izginiti, ampak je zavzemala vse širše dimenzije. Odsel je v bolnico, iz katere se je vrnil šele čez mesec dni in še danes ni popolnoma zdrav. — Neka žena je splavila. Ležala je bolna in je bilo nujno treba operacije. Blagajnični zdravnik jo je, ne da bi jo prišel pogledat, zapisal za zdravo. To pa samo zato, ker je zvedel, da je bil drug zdravnik pri nji. — Imenitno! Če bo kdo bolan, po obisku enega zdravnika, hajdi k drugemu — in zdrav bo, ko riba v vodi.

Slučajev je toliko, da bi se napolnila precejšnja knjiga, če bi se hotelo vse navesti. Čudno je, kaj bi bilo temu krivo? Ali nezmožnost posameznikov, ali malomarnost, ali oboje. Edini zdravnik bolniške blagajne, ki je res hvale vreden, je dr. Krajec.

Se nekaj. Če mora bolnik ostati doma, ni bolezen merodajna, koliko časa mora ostati doma. Ne. Sam, na lastna ušesa sem čul, ko se je zdravnik izrazil: »Kdor prosi, da bi rad ostal doma, ta lahko ostane, kdor pa ne prosi, ta naj gre delat.« Mislim, da bi moral tistemu, ki je toliko bolan, da mu delo škoduje, zdravnik nujno svetovati, da ostane doma; nasprotno bi moral onemu, čegar zdravju delo

ne škoduje, odreči izostanek od dela. Na željo bolnika bi se v tem oziru zdravnik ne smel ozirati. Kar je koristno za ozdravljenje, to se od bolnika zahteva, drugo se odkloni, pa naj prosi ali pa želi tako ali tako. Da predpisujejo blagajnični zdravniki najcenejša zdravila in se ogibljuje dražjih, če tudi bi bila včasih nujno potrebna, ni nobena tajnost. Škandalozno je dalje občevanje blagajničnih zdravnikov z bolniki. Če delavec prepočasno odpne gumb pri sukniču, se ga že nahruli. Reče se potem trese in stoji zbežan pred njim, da ne more izustiti besede, kaj še, da bi natančno razložil vse bolečine. Da se potem lahko napačno zdravi, je umljivo. Ljudstvo se boji blagajničnega zdravnika kot preiskovalnega sodnika.

Po vojni se je vrnilo delavstvo v tovarne in delavnice, njihovo število se je pomnožilo, lokali so pa ostali isti. Če se je ustanovila nova delavnica, se zanj ni zidala nova hiša, temveč izrabilo se je kleti in podstrešja. Na ta način so nastali delovni lokali, ki še daleč ne odgovarjajo zdravstvenim potrebam in po katerih je nagneto prekomerno število delavstva. Dalje je stanovanjska kriza kriva, da se po majhnih stanovanjih gneteje velike družine, ali morajo stanovati celo v vagonih. Vse to je strašno pomnožilo že itak veliko število ječinskih. Da bi se ječinsko omejilo se pišejo brošure, piše po časopisih; da bi pa prišla bolniška blagajna na potrebno misel, da bi nastavila specialista za bolne na pljučih, tega zastoj pričakujemo.

Bolniška blagajna je popolnoma zgubila svoj pomen za delavstvo. Njena uprava zadnje čase ne misli drugega, nego kako bi svoje uradništvo bolj birokratično zaplankala. Sliši se, da bo zidala celo svojo palačo. Koliko bolnih je moralo umreti, da se jo bo lahko postavilo. — Pred nekaj časom so časopisi pisali, da je zahtevalo ministrstvo za soc. skrb od ljubljanske okr. bolniške blagajne 2 milijona kron za snujče se bolniške blagajne v Srbiji. Takrat se je protestiralo. Jaz sem pa mnenja, da je boljše, da se denar porabi za namen, v katerega je zbran, če tudi v Srbiji, kot pa da leži mrtev v blagajnah ljubljanske bolniške blagajne. — Uradnikov se brez pravega posla drenja v poslovnih prostorih bolniške blagajne polovico preveč. Kako trpek utis napravi to na delavca-trpina, ki mora tudi tiste vinarje za prispevek bolniški blagajni, trdo zaslužiti. Javno se govori, da ni bolniška blagajna nič drugega nego sinekura za ljubice in sorodnike raznih soc. dem. kapacitet.

Dalje ne gre več tako. Če se v najkrajšem času razmere korenito ne izpremenijo, jih bo prisiljeno izpremeniti delavstvo samo.

(Nadaljevanje sledi.)

Strokovni vestnik.

Tajništvo Nar.-soc. zveze v Ljubljani sporoča vsem podružnicam in članom, da je pričela 8. januarja t. l. posloovati delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani. Vse podružnice in posamezni člani naj se v slučajih potreb obračajo pisмено na vodstvo N. S. Z. in le to bo interveniralo pri delavski zbornici.

Osrednje vodstvo NSZ v Ljubljani se je takoj obrnilo na delavsko zbornico v pogledu odpusta litijških predil-

niških delavcev. Zveza bo intervenirala tudi na vse pristojne oblasti, predvsem pa pri gosp. pokr. namestniku Hribarju. Apeliramo na vodstvo delavske zbornice in na vse oblasti, tudi tem potom, da preprečijo nakano nemških velekapitalistov in da zagotovijo zaslužek našemu delavstvu. — Ne pustimo v naši zemlji gospodariti — nemškim velekapitalistom.

Iz stranke.

Vsem krajevnim organizacijam N. S. S. sporočamo, da bo kmalu potekel mesec januar in da še nismo od vseh prejeli poročila o občnih zboreh. Skličite povsod čimprej občne zборе in potem na delo. Skrajni čas je, da tudi mi pričnemo z resnim, vztrajnim in plodonosnim delom.

Tajništvo.

Ljubljanskim krajevnim organizacijam N. S. S.

Zadnji čas so dobile vse k. o. okrožnico z navodili za občne zборе in pobiranje strankinega davka. Do danes pa se še niso odzvale in izvršile sklepe zadnje konference okrajnega odbora. Pozivljamo vse k. o., da se nemudoma poprimejo dela in ga čimprej dovrše. Tovariši! Zdravimo se in na delo!

Tajništvo.

Litija.

V nedeljo 6. t. m. se je vršil pri nas občni zbor krajevnih organizacij NSS. Občni zbor je bil jako dobro obiskan. Predsedoval mu je tov. Bizjak. Tajniško poročilo je pokazalo, kako je naša organizacija neumorno delovala in dosegla nadvse lepe uspehe. Po poročilu tajnice se je izreklo priznanje in zahvala odislemu tov. popredsedniku Juvanu in tov. Mejdji, katerega se je izvolilo tudi za častnega člana krajev. organizacije. Po izčrpnem poročilu tov. blagajnika se je izvolil sledeči novi odbor: predsednik tov. Luka Bizjak, tajnica tov. Zora Borštner, blagajnik tov. Robert Loos, odborniki tov. Rudolf Šegula, Franc Gorenc in Ivan Straus za Litijo, Franc Kržan, Niko Krljkar in Ivan Prebil za Hotič in Štefan Bizjak, Ivan Ljubič ter Pavel Muzga za Šmartno, preglednika računov tov. Josip Herman in Josip Boštjančič. Po izvolitvi je tov. predsednik Bizjak pozval navzoče, naj pri delu za narodni proletarijat vztrajajo in delajo. Občni zbor nam je zopet pokazal, da tu živimo in delamo. Posebno pohvale vredna sta naša neumorna delavca predsednik tov. Bizjak in njegova desna roka tajnica Zora Borštner. — Slednja je neutrudljiva in zelo marljiva delavka na narodno - socialističnem polju. Tovariši! Tovarišice! Stopite tudi vi vsi na plan in posnemajte našo Zoro, pa nam bo lepša zora čimprej zasijala. Novemu odboru kličemo: »Na delo!«

Kočevje.

Pri nas smo imeli 15. t. m. občni zbor tukajšnje krajevnih organizacije. Na občenem zboru se je videlo veliko zanimanje za N. S. S. Po izčrpnih poročilih raznih tov. odbornikov in po končanih debatah se je izvolil soglasno

sledeči novi odbor: predsednik tovariš Josip Šeško, I. podpredsednik tovariš Martin Sotler, II. podpredsednik tovariš Viktor Beguš, tajnik tov. Viktor Golob, blagajnik Peter Miklavčič, odborniki V. Medved, F. Koršič, A. Kuzma, J. Andolšek, I. Gerželj, M. Klemenčič, za pregled računov tov. J. Prelec in I. Novak. Novi odbor nam daje popolno zagotovilo, da se bo pričelo v Kočevju popolnoma novo in vztrajno delo. Želimo novemu odboru mnogo uspeha v delu in mu kličemo: »Krepko naprej, vztrajajte, delajte!«

Krajevni organizaciji N. S. S. v Zagorju

potrjujemo prejem poslanega zneska 100.— Din. in prosimo obenem sporočila v kako svrhu je bil znesek odpoklan.

Krajevni organizaciji N. S. S. v Slovenjem gradu

potrjujemo prejem zneska 120 Din. za strankin davek 1921. leta, ter se zahvalujemo. Le tako naprej in pridno nabirajte strankin davek in druge prispevke. Upamo, da nam zopet nakazete kaj strankinega davka za tekoče leto. Istodobno veljaj naš klic vsem ostalim krajev. organizacijam, ki se še niso odzvale pozivu in odposlale strankin davek za tekoče leto. Tovariši! Vsi na krov in na delo!

Šmarje pri Jelšah.

Pri nas se je začela razvijati ideja narodnega socializma. V najkrajšem času se sestane pripravljalni odbor in prične s pripravami za ustanovni občni zbor krajevnih organizacij N. S. S. — Tukajšnji nižji krogi vedno bolj uvidevajo, kje je propast in kje spas — zato se odvrčajo od kapitalističnih strank in hitijo v narodno-proletarske vrste. O poteku delovanja Vam še poročamo. (Z veseljem pozdravljamo nove tovariše iz Šmarji — le krepko in vztrajno naprej. Op. ur.)

VABILO

na občni zbor kraj. organizacije N. S. S. v Mariboru,

ki se vrši v nedeljo, dne 12. svečana ob 9. uri v prostorih gostilne »Maribor«, Grajski trg 1.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora.
2. Volitev predsednika, volitev 2 podpredsednikov, volitev odbornikov in namestnikov ter zaupnikov.
3. Volitev delegatov za strankin občni zbor.
4. Slučajnosti.

Za kratek čas.

Blagodejen učinek smeha. Kardinal Salviani je ležal na smrtni postelji. Služinčad umirajočega je izrabila priliko in počela po njegovi sobi pleniti in krasti vse povprek, kar jej je prišlo pod roke. To videvši si pokrije v sobi navzoča opica glavo z velikim kardinalskim klobukom, pogradi meč in se zapodi med tatove. Umirajoči kardinal je samega smeha ozdravil.

Praktični hranilnik. Nek huzar je imel navado, da je spravljaj vse svoje prihranke v nožnico sablje in pri tem omenil tovarišu: »Vidiš, to je najboljši hranilnik.« — Na začudeno vprašanje

tovariša je odgovoril: »Povem ti. Če me pridejo ljudje, ki sem jim dolžan, tirjat, jim rečem 'Takoj!' in pograbi sabljo. Toda predno mi je še mogoče, da izvlečem sabljo, pobegnem upniki urnih krač in se samega strahu po navadi sploh več ne prikažejo blizu.«

Papiga. Vojaški novinec Tone Smerkol je šel preko mestnega trga, ko opazi pri odprtem oknu papigo. Ko je nekoliko časa opazoval neznanega mu ptiča, je ta zaklical: »Dobro jutro!« — Prestrašeni novinec je naglo salutiral in v zadregi zajecjal: »Oprostite, blagorodje! Mislim sem, da ste ptič.«

Razno.

General postal čevljar.

K izpitu pred dunajsko komisijo za podeljevanje diplom čevljarškim obrtnikom, se je prijavil tudi bivši ruski general Agabajev. Takoj po priletu v Rusijo, se je začel baviti s čevljarstvom ter si tako služil vsakdanji kruh. Sedaj je napravil na Dunaju izpit z dobrim uspehom ter misli ustanoviti v kratkem lastno čevljarstvo delavnico.

Od učenca do doktorja.

Pretečeni petek je bil v Pragi promoviran doktor filozofije g. Adolf

Fischer, ki je bil svoj čas mizarski vajenec in se je že tedaj pridno učil, kadarkoli mu je dopuščal čas. Z 20. leti je vstopil v šesto gimnazijo. Za časa vojne je bil ujet v Rusiji. Posrečilo se mu je pobegniti od tam in potem je maturiral v Pragi. Novi doktor Fischer govori pravilno sedem jezikov.

Nova komunistična akcija.

»Pravda« poroča: Čim bolj se približuje otvoritev procesa proti komunističnim atentatorjem in teroristom tem bolj se opaža čudno gibanje v komunističnih vrstah. Zadnje dni je bilo

v tihotapljenih v našo državo vse polno komunističnih brošur. Opaža se da, da se zopet vračajo mnogi naši z boljševiskimi idejami prepojeni državljani. Na madžarski granici je neki komunističen agitator ponujal vlakovodji milijon kron, ako ga prepelje v našo državo. — Oj joj!!

Ameriška pomoč gladni Rusiji.

Ameriške Zedinjene države so pripravljene pomagati gladni Rusiji s svoto 20 milijonov dolarjev. Iz Moskve poročajo, da se s 1. januarjem 1922 otvori v Petrogradu borza, ki se bo bavila s prodajo raznih produktov, pripeljanih v Rusijo.

**Kdor Jugoslovan
Ta Matice član!**

**Vabilo
na
redni letni občni zbor
Narodno-socialne tiskovne zadruge,
ki se vrši
v torek, dne 31. januarja 1922 ob
8 uri zvečer v posvetovalnici mestnega magistrata.**

Dnevni red:

- 1.) Poročilo odbora,
- 2.) Volitev načelnstva in nadzorstva,
- 3.) Slučajnosti.

Kdo še ni izpolnil svoje dolžnosti?

Vsi oni, ki še niso poravnali naročnine bodisi za prejšnje leto ali za naprej! Zato prosimo vse one naročnike, da to store čim prej. Vsak naj po možnosti plača vsaj za četrt leta naprej. S tem nam prihranite ogromnega dela.

Položnice je dobil ob novem letu vsakdo. Lahko pa vplačujete naročnino tudi pri krajevnih organizacijah in naših zaupnikih. Kdor nam lista ni vrnil ga smatramo za naročnika. — Naša stvar dozoreva in zato morate vztrajati! Ne plašite se nobenih groženj, ker so ničeve. Vsako nasilnost ali pritisk pa nam javite, ker bomo to porabili za svoječasn obracun. Naša stranka se krepi od dne do dne in z njo raste sila. Zato pogum!

List stane za sedaj po 2 Din. mesečno. Kmalu pa ga bomo razširili. — Pridobivajte naročnikov! Uprava.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vsem cenjenim tovarišem in dopisnikom, kojih prispevki se radi tesnega prostora v današnji številki ne morejo objaviti, sporoča uredništvo, da se objavi vposlano gradivo po možnosti že v prihodnji številki. Uredništvo.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.
Odgovorni urednik Vladimir Kravos.

Bogoslav Kalaš : sloščicar :

Ljubljana, Židovska ulica,
priporoča slavnemu občinstvu svoje
vsak dan sveže pecivo.

Cene solidne. Prijazna postrežba.
Za preprodajalce in društvene prireditelje primeren popust.

**M. Kuštrin
Ljubljana.**

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obrobov iz tovarne »Walter Martiny«. Na razpolago je hidravlična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obrobov.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2.
Telefon št. 588. Brzjavi: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20. Telefon št. 470.
Maribor, Jurčičeva ulica 9. Telefon št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica št. 3.

F. P. ZAJEC, optik

Ljubljana
zaloga očal, ščipalcev, ur, zlatnine, srebrnine, itd.

A. KASSIG

Ljubljana, Židovska ul.

Zaloga uniformskih potrebščin, kožuhovine in razne krzne.

Krznarnica in izdelovanje čepic.

Nakup kož od divjačine.

Kožuhovina, obleka, preproge itd. se sprejemajo čez poletje v shrambo.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, zlatnino in srebrnino kupite najceneje pri

tvrdki

IVAN PARIŽ

v Ljubljani, Stari trg. št. 20.

41/20 po dogovoru tudi več obrestuje hranilne vloge

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju

Gospodsk. ulica št. 7 (Hotel Balkan).

Posojila pod ugodnimi pogoji. Eskomptiranje povzetij.

TRGOVSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Trgovci, industrijalci in obrtniki ljubljanskega in mariborskega okrožja so sklenili ustanoviti lasten denarni zavod, kateri naj ostane v rokah izključno trgovskega, industrijskega in obrtniškega stanu in kateri naj v prvi vrsti veruje interese trgovcev, industrijalcev in obrtnikov, ter se naj v najkrajšem času razširi na teritorij cele Jugoslavije.

Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 28. novembra 1920 št. VI. 3388 dovolil ustanovitev delniške družbe z imenom

Trgovska banka d.d. v Ljubljani

in so bila tozadevna pravila od dež. vlade za Slovenijo s sklepom z dne 11. januarja 1922 št. 80/22 potrjena. Po § 5 potrjenih pravil znaša delniška glavnica 10.000.000 K in je razdeljena na 25.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K. Delnice se glase na prinosca. Delniška glavnica se bode s sklepom občnega zbora zvišala na 30.000.000 K z izdajo nadaljnjih delnic.

Glasom pravil zamoremo izdati najprej osnovno glavnico po 10.000.000 K, katero oddajamo v javno subskripcijo in sicer

25.000 delnic po 400 K nominale.

Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji plačati v gotovini.

Delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delnice se prepusti po kurzu 400 K več 80 K za emisijske stroške.
2. Delnice participirajo na čistem dobičku poslovnega leta 1922.
3. Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.
4. Repartitijo delnic izvrši pripravljalni odbor.

Rok za podpisovanje delnic se prične dne 20. januarja 1922 in neha dne 4. februarja 1922.

Prijave sprejemajo: V Ljubljani: Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice ter Slovenska trgovska delniška družba, v Mariboru pa Kreditno društvo mestne hranilnice, Orožnova ulica 2.

Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu subskribiranih delnic in o vplačanem znesku. Subskribentom se bode o dodelitvi delnic poročalo. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bode dodelitev manjkujočih delnic izvršila pri novi subskripciji, katera se razpiše takoj po občnem zboru. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o podpisanih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil. Po 16 pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po en glas.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1922.

Dolenc Franc, lesni industrijalec, Skofja Loka. Arnejc Ana, lesna trgovka, Jesenice. Golob Franc, tovarnar, Ljubljana-Vič. Gerkman & Lenasi, veletrgovina, Ljubljana. Gaspari & Faninger, veletrgovina, Maribor. Gajsek Martin, trgovec, Maribor. Hartman Peter, trgovec, Ljubljana. Hedžet & Koritnik, veletrgovina, Ljubljana. Hohnegger & drugovi, lesna industrija, Maribor. Hudover ik & Co., lesna industr., Radovljica. Javornik Josip, lesni industrijalec, Žalna. Ilc Ivan, lesni trgovec, Ribnica. Jug & drug, lesna trgovina, Maribor. Dr. Irgolič Fran, industrijalec, Maribor. Dr. Kobal Alojzij, Ljubljana. Kostevec Ivan, veletržec, Ljubljana. Korenčan Ivan, veletržec, Ljubljana. Korazija Ivan, trgovec, Maribor. Kravos Ivan, sedlarski mojster, Maribor. Križnič Alojz, lesni industrijalec, Maribor. Lilleg Alojz, veletrgovec, Ljubljana. R. Lukman, veletržec, Ljubljana. Majer Fran, trgovec, Maribor. Meden Viktor, veletržec, Ljubljana. Medica Fran, veletržec, Ljubljana. Mencinger Tomaž, veletržec, Ljubljana. Novak Fran, brivski mojster, Maribor. Oset Miloš, trgovec, Maribor. Pinter & Lenard, veletrgovina, Maribor. Pivljakovič Nicifor, carinsko in špedicijsko podjetje, Maribor. Pogačnik Anton, lesna industrija, Podnart. Pogačnik Franc, veletržec, Ljubljana. Dr. Rekar Ernest, lesni industr., Jesenice. Ing. Rudež, grajščak, in lesni indu-trijalec, Ribnica. Rus Ivan, lesni industrijalec, Loški potok. Sava, lesna industrijska družba, Ljubljana. Skaberne A. & E., veletržec, Ljubljana. Sommbüchler Franc, gozdarski mojster, Tržič. Sepec M. & E., veletržec, Maribor. Schmidt Oton, ravnatelj blag. oddelka Kmetijske družbe, Ljubljana. Schniederitsch Alojz, trgovec, Maribor. Stancer Hinko, veletržec, Ljubljana. Stepic Peter, veletržec, Ljubljana. Popović Janko, veletržec, Ljubljana. Tavčar Jože, veletržec in industrijalec, Maribor. Toman & Reich, veletrgovina, Maribor. Valjak Gijuro, trgovec in restavratore, Maribor. Weigl Vilko, vel-tržec, Maribor. Veika Gora, lesna industrijska družba, Ribnica. Verovšek Jurij, veletržec, Ljubljana. Worsche Karl, veletržec, Maribor.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 v (lastnem poslopu).

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon št. 40, 457 in št. 548

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.